

MÖLNDALS

Stadsfullmäktiges Handlingar

1963

PROTOKOLL

Nr 1

Protokoll, fört vid stadsfullmäktiges i Mölndal
sammanträde den 23 januari 1963.

Närvarande: ordföranden herr Sven Olsson, samt herrar Gösta Andersson, Anders Eliasson, Edvin Trettöndal, fru Ester Karlsson, herrar Ebbe Gustafsson, Nils Sandberg, Gunnar Lind, Östen Pellmer, Valter Åsberg, Allan Lignell, fru Maja Johansson, fru Maja Wadell, herrar Axel Björklund, Enar Karlsson, fröken Anna Hagberg, herrar Nils Cederhök, Harry Eriksson, Gunnar Skog, Gösta Tholinsson, Konrad Johansson, fru Majken Kristensson, herrar Gunnar Gunnarson, Per Linton, Allan Samuelsson, fru Elsa Ekstrand, herrar Åke Ryberg, Bengt Svensson, Folke Vidmer, Folke Pettersson, Rolf Mårtensson, Sture Freij, fru Linnea Johansson, herrar Olof Carlson, Åke Baaz, fru May Svensson och herr Einar Risberg.

Vid protokollet undertecknad, kommunalborgmästare Karl Eric Bergquist, sekreterare.

Sammanträdet började kl. 19.00

Herr Sven Olsson — av Stfge jämlikt beslut vid sammanträde den 19 december 1962, § 284, utsedd att utöva ordförandeskapet i Fge intill dess ordförandeval i vederbörlig ordning ägt rum — hade utfärdat kallelse till dagens sammanträde.

Vid sammanträdet öppnande hälsade herr Olsson de sex nyvalda ledamöterna i Fge tillika med förutvarande Fgeledamöter välkomna till den nya fyraårsperioden.

1 §.

Sammanträdet
öppnande.

På därom av herr Enar Karlsson framställt förslag beslöto Stfge,
att till ordförande i Stfge för år 1963 utse linjeförmannen Sven Olsson.

2 §.

Val av ordförande i
Stfge för år 1963.

På därom av herr Enar Karlsson framställt förslag beslöto Stfge,
att till förste vice ordförande i Stfge för år 1963 utse typografen Gösta Tholinsson.

3 §.

Val av förste vice ordförande
i Stfge för år 1963.

På därom av herr Gunnar Gunnarson framställt förslag beslöto Stfge,
att till andre vice ordförande i Stfge för år 1963 utse köpmannen Axel Samuelsson.

4 §.

Val av andre vice ordförande
i Stfge för år 1963.

På därom framställda förslag beslöto Stfge,
att till ledamöter och suppleanter i Fges valutskott för år 1963 utse följande personer:

5 §.

Val av ledamöter och
suppleanter i Stfges
valutskott för år 1963.

Ledamöter:

Gunnar Larsson
Allan Lignell
Ester Karlsson
Gunnar Skog
Gösta Tholinsson
Harry Eriksson
Gunnar Gunnarson

Suppleanter:

Enar Karlsson
Rolf Mårtensson
Anna Hagberg
Åke Ryberg
Linnea Johansson
Majken Kristensson
Maja Wadell;

med fru Ester Karlsson som sammankallande.

6 §.

Justering.

Åt herrar Gösta Andersson och Anders Eliasson uppdrogs att jämte ordföranden justera detta protokoll å Stadshuset onsdagen den 30 januari 1963.

7 §.

Anmälan om remiss.

Anmälde ordföranden,

att han, å Stfges vägnar, den 22 december 1962 till Dkn för yttrande remitterat barnavårdsnämndens hemställan om Stfges godkännande i princip att daghem inrättades i anslutning till den planerade lekskolan i västra Bosgården.

Stfge godkände den vidtagna åtgärden.

8 §.

Ang. godkännande av Dkns förslag till tilläggsstater för år 1962.

Till dagens sammanträde hade Dkn med skrivelse av den 8 januari 1963 ingivit förslag till tilläggsstater för år 1962. (1963, Nr 2).

Efter föredragning av de till ärendet hörande handlingarna beslöto Stfge på sätt Dkn härutinnan föreslagit,

att godkänna de för år 1962 upprättade tilläggsstaterna.

9 §.

Ang. yttrande i ärende rörande förslag till författningsreglering för stadsläkartjänster.

Med skrivelse av den 18 juli 1962 hade Länsstyrelsen till Stfge översänt handlingar, innefattande förslag till författningsreglering för stadsläkartjänster, med anmodan till Fge att efter hörande av hälsovårdsnämnden avgiva yttrande i ärendet.

Dkn, som på remiss av Stfges ordförande beretts tillfälle att yttra sig i ärendet, hade jämte eget utlåtande i skrivelse av den 8 januari 1963 jämväl överlämnat hälsovårdsnämndens efter anmodan till kammaren avgivna yttrande. (1963, Nr 3).

Efter föredragning av de till ärendet hörande handlingarna beslöto Stfge på sätt Dkn härutinnan föreslagit,

att förklara sig icke hava något att erinra emot föreliggande förslag till författningsreglering för stadsläkartjänsterna.

10 §.

Ang. yttrande i ärende rörande förslag till plan för indelning av Göteborgs och Bohus län i kommuner.

Från Länsstyrelsen hade med skrivelse av den 5 december 1962 till Stfge översänts handlingar, innefattande förslag till plan för indelning av Göteborgs och Bohus län i kommuner.

Dkn, som på remiss av Stfges ordförande beretts tillfälle att yttra sig i ärendet, hade i skrivelse av den 8 januari 1963 avgivit infordrat utlåtande. (1963, Nr 4).

Efter föredragning av de till ärendet hörande handlingarna beslöto Stfge på sätt Dkn härutinnan föreslagit,

att tillstyrka, att Mölndals stad samt Kållereds och Lindome kommuner sammanfördes till ett kommunblock med Mölndal som centralort; dock att Askims kommun jämväl borde hänföras till samma kommunblock.

11 §.

Ang. beslut om tecknande och vidmakthållande av grupplivförsäkring för stadens arbetstagare i Kommunernas försäkringsaktiebolag, ävensom anslag å 60.000 kronor för täckande av de med beslutet förenade kostnaderna för år 1963.

Från Dkn hade till Stfge inkommit en den 22 december 1962 dagtecknad skrivelse, innefattande förslag om tecknande och vidmakthållande av försäkring i Kommunernas försäkringsaktiebolag. (1963, Nr 5).

Efter föredragning av skrivelsen beslöto stadsfullmäktige på sätt Dkn härutinnan föreslagit,

att i Kommunernas försäkringsaktiebolag teckna och vidmakthålla försäkring i enlighet med de försäkringsbestämmelser, som Svenska stadsförbundet rekommende-

Stadsfullmäktiges Handlingar.

Drätselkammarens yttrande över länsstyrelsens förslag till plan för indelning av Göteborgs och Bohus län i kommuner.

Till

Stadsfullmäktige i Mölndal.

Stadsfullmäktiges ordförande har genom remiss den 6 december 1962 till drätselkammaren för yttrande remitterat från länsstyrelsen till stadsfullmäktige översänt förslag till plan för indelning av Göteborgs och Bohus län i kommuner.

Jämlikt 2 a § lagen den 13 juni 1919 om ändring i kommunal och ecklesiastik indelning beredes staden tillfälle att senast den 6 mars 1963 till länsstyrelsen inkomma med yttrande i ärendet.

I inledningen till föreliggande förslag anför länsstyrelsen bland annat följande:

"Enligt 2 a § lagen om ändring i kommunal och ecklesiastik indelning skall för varje län finnas en av Konungen fastställd plan, som utvisar den med hänsyn till befolkningsförhållandena och den ekonomiska utvecklingen ävensom de kommunala förvaltningsuppgifternas omfattning och beskaffenhet samt förhållandena i övrigt lämpligaste indelningen av länet i kommuner. Förslag till sådan plan upprättas av länsstyrelsen.

Här föreliggande förslag upptar icke Göteborgs stad samt Askims, Torslanda, Tuve och Säve kommuner, vilka kommer att behandlas av den enligt Kungl. Maj:ts den 13 oktober 1961 givna bemyndigande tillkallade sakkunnige för utredning av vissa indelningsfrågor i Stockholms, Göteborgs och Bohus samt Malmöhus län m.m., f.d. landshövdingen K.J.Olsson. Ej heller upptar länsstyrelsens förslag Inlands Torpe kommun, vilken i länsstyrelsens i Älvsborgs län förslag kommer att läggas till kommunblock i det länet. Länsstyrelsen har vid förberedandet av sitt förslag samrått med företrädare för landstingets förvaltningsutskott, lantbruksnämnden, länsarbetsnämnden, länsbostadsnämnden och länsskolnämnden

samt med länsarkitekten, överlantmätaren, vägdirektören, länsläkaren, distriktsingenjören för vatten och avlopp och socialvårdskonsulenten. Med representanter för berörda kommuner har överläggningar ägt rum på basis av föreliggande utredningsmaterial. Vidare har överläggningar ägt rum med länsstyrelserna i Hallands och Älvsborgs län i fråga om vissa aktualiserade blockbildningar över länsgränserna.

Det egentliga utredningsarbetet, varvid inrikesdepartementets promemoria den 17 mars 1962 angående riktlinjer för översyn av kommunindelningen följts, har utförts av byråsekreteraren Lennart Grönberg."

Enligt länsstyrelsens förslag till plan för kommunerna närmast söder om Göteborg skall Mölndals stad samt Källered och Lindome kommuner utgöra ett kommunblock med Mölndal som centralort. Askims kommun har däremot ställts utanför blockbildningen.

Länsstyrelsens närmare redovisning av detta kommunblock framgår av bifogade handling. (Bil. A).

Redan vid en förberedande diskussion med länsstyrelsen rörande den planerade blockbildningen framhölls av representanter för Mölndals stad att kommunerna närmast söder om Göteborg, sålunda även Askin, borde sammanföras till ett kommunblock för att man därigenom skulle erhålla en stark och ändamålsenlig kommunal och geografisk enhet, som motvikt mot storstadens eventuella framtida inkorporeringsplaner. Så har nu icke skett, vilket är att beklaga.

Enligt en av länsstyrelsen åberopad befolkningsprognos för länets kommuner skulle Askims kommun omkring år 1975 ha uppnått ett befolkningstal om endast 5.800 invånare, vilket innebär att kommunen ifråga icke kommer upp till det av riksdagen fastställda befolkningsunderlaget för en funktionsduglig kommunal enhet.

För en anslutning av Askims kommun till kommunblock Mölndal talar även det förhållandet att kommunen i sjukvårdshänseende ingår i Mölndals lasarets upptagningsområde. Vidare tillhör bland annat Askims och Källered kommuner samt Mölndals stad samma domsaga. Askims kommun utgör också upptagningsområde för centrala verkstadsskolan i Mölndal.

Drätselkannaren tillstyrker sålunda, att Mölndals stad samt Källered och Lindome kommuner sammanföras till ett kommunblock med Mölndal som centralort, men uttalar sig för att även Askims kommun hänföres till samma block.

4.

Drätselkammaren får sålunda föreslå stadsfullmäktige besluta, att tillstyrka att Mölndals stad samt Källered och Lindome kommuner sammanföras till ett kommunblock med Mölndal som centralort, dock att Askims kommun jämväl bör hänföras till samma kommunblock.

Mölndal den 8 januari 1963.

För drätselkammaren:

Gösta Andersson

/Karl Eric Bergquist.

3.

KOMMUNBLOCK XI: MÖLNDAL.

Bestående av Mölndals stad samt Källered och Lindome landskommuner, den sistnämnda i Hallands län.

1. Kommunuppgifter.

Mölndals stad har sedan 1930 ökat med närmare 10.500 invånare. Under perioden 1930 - 1945 var stadens folkmängd relativt stabil varför hela befolkningsökningen i huvudsak är koncentrerad till perioden efter andra världskrigets slut.

Stadens folkmängd uppgick vid årsskiftet 1961/1962 till 27.989 invånare.

Industrin dominerar stadens näringsliv. Inte mindre än 58,0 % av samtliga förvärvsarbetande år 1960 återfanns i denna näringsgren, medan 39,9 % var sysselsatta inom servicenäringarna och endast 2,1 % inom jordbruk m.m.

Totala antalet förvärvsarbetande uppgick år 1960 till 12.809 personer vilket innebär en yrkesverksamhetsgrad av 48,5 % vilket är den näst högsta yrkesverksamhetsgraden bland länets samtliga kommuner.

Antalet utpendlare var stort, men detta har sin naturliga förklaring av att Göteborg, Mölndal och en rad kommuner i närheten av dessa städer utgör gemensam arbetsmarknad.

Källered tillhör de kommuner inom länet som relativt sett ökat folkmängden snabbast under de senaste decennierna. Invånarantalet är dock fortfarande ganska lågt. Vid årsskiftet 1961/1962 uppgick det till 1.820 personer.

Även i Källered är yrkesverksamhetsgraden hög, 45,5 % år 1960. Näringslivet domineras av servicenäringarna och industrin, medan en ringa andel av befolkningen återfinns i jordbruksnäringarna.

Självfallet ingår även Källered i göteborgsområdets gemensamma arbetsmarknad. Ett uttryck härför är att cirka 55 % av samtliga förvärvsarbetande i kommunen år 1960 hade arbetsplatsen utanför den egna kommunen.

Lindome kommun i Hallands län hade vid årsskiftet 1961/1962 en folkmängd av 3.154 invånare. Kommunen har sedan 1935 haft en relativt jämnt ökande folkmängd.

Lindome har ett avsevärt mer jordbruksbetonat näringsliv än grannkommunen Källered. Enligt 1960 års folkräkning fördelade sig den yrkesverksamma befolkningen med 15,2 % på jordbruk m.m., 47,3 % på industri

4.

och 37,5 % på servicenäringarna. Totalt uppgick antalet förvärvsarbetande till 1.406 personer vilket ger en yrkesverksamhetsgrad av 45,3 %. Antalet personer med arbetsplats utanför kommunen uppgick till 701 eller 49,9 % av samtliga yrkesverksamma.

Kommunens största tätort är Annestorp med 1.107 invånare år 1960.

2. Befolkningsstruktur.

Av beskrivningen ovan framgår att här behandlade kommuner har en stark positiv befolkningsutveckling. Mot denna bakgrund är det ganska förklarligt att kommunernas befolkning har en gynnsammare åldersstruktur än genomsnittet för exempelvis landstingsdelen av länet. Detta gäller även för Lindome vid en jämförelse med här nämnda genomsnittsvärde.

Beträffande könsfördelningen gäller att såväl Mölndal som Källered har kvinnoöverskott medan Lindome redovisar ett svagt kvinnounderskott.

3. Befolkningsprognos.

Då befolkningen inom området ökar mycket snabbt har länsstyrelsen inte ansett det realistiskt att använda den under avsnittet om den framtida befolkningsutvecklingen i länet redovisade prognosmetoden, utan länsstyrelsen har föredragit att använda regionplanekontorets beräkningar beträffande folkmängden omkring år 1975. Enligt dessa beräkningar skulle Mölndal vid nämnda tidpunkt ha en folkmängd av 34.000 invånare, Källered 5.000 invånare och Lindome 4.500 invånare.

Prognosen för Mölndal anser länsstyrelsen vara väl pessimistisk bl.a. med hänsyn till planerade byggnadsprojekt.

4. Skatteunderlag.

Av bilaga 6 framgår att här behandlade kommuner har ett gott skatteunderlag och en god skattekraft. Enligt 1961 års taxering ligger skattekraften i Mölndal och Källered avsevärt över genomsnittet för landstingsdelen av länet, medan skattekraften i Lindome kommun ligger något under detta genomsnittsvärde.

5. Indelningar.

Enligt föreliggande organisationsplan skall här berörda kommuner utgöra högstadieområde för grundskolan.

I kyrkligt avseende utgör Mölndal och Källered ett pastorat, medan Lindome kommun bildar eget pastorat.

Mölndal och Källered utgör ett landsfiskalsdistrikt, medan Lindome ingår i ett distrikt med bl.a. Tölö och Kungsbacka.

Mölndal och Källered tillhör Askims och Mölndals domsaga, Mölndals

fögderi och Göteborgs civilförsvarsområde.

Lindome tillhör Hallands norra domsaga, Kungsbacka fögderi och Kungsbacka civilförsvarsområde.

I sjukvårdshänseende ingår Mölndal och Källered i Mölndals lasarettets upptagningsområde, medan Lindome ingår i sjukstugans i Kungsbacka upptagningsområde.

Beträffande den öppna sjukvården utgör Mölndal eget distrikt, medan Källered ingår i Göteborgs provinsialläkardistrikt tillsammans med bl.a. Askim och hisingskommunerna. Enligt den av landstinget antagna planen för indelning i provinsialläkardistrikt kommer Källered även i fortsättningen att tillhöra Göteborgs distrikt.

Dispensärdistriktet sammanfaller med distriktet för den öppna vården, medan Mölndal och Källered i folktandvårdshänseende utgör ett distrikt.

Lindome ingår i Kungsbacka norra provinsialläkardistrikt, Kungsbacka norra dispensärområde samt Kungsbacka folktandvårdsdistrikt.

6. Interkommunalt samarbete.

Samarbete i kommunalförbund förekommer ej. Däremot förekommer samarbete på grund av avtal mellan Mölndal och Källered beträffande reningsverk, mellan Mölndal och Göteborgs stad beträffande vattenförsörjningen samt slutligen mellan Mölndal, Källered och Lindome på skolans område.

S t ä l l n i n g s t a g a n d e.

Frågan om kommunblocksbildning har diskuterats dels mellan länsstyrelsen samt representanter för Mölndals stad och Källered kommun och dels mellan länsstyrelserna i Hallands län och Göteborgs och Bohus län samt representanter för Lindome kommun.

Representanterna för Mölndals stad framhöll att man i Mölndal ser med en viss oro på Göteborgs planer på utvidgning mot Askim; dessa planer kunna komma att följas av orientering mot Källered och Lindome. Går utvecklingen på detta sätt kommer Mölndal att bli inringat av storstaden Göteborg, vilket för Mölndal skulle medföra olyckliga konsekvenser. Starka kommuner måste därför skapas runt Göteborg, vilka kan utgöra en motvikt mot storstaden. En stark sådan kommunal enhet skulle ett samgående mellan Mölndal, Källered och Lindome medföra. Lindome har redan nu sökt samarbete med Mölndal för planläggning av högstadieskolan. Även ifråga om vattenförsörjningen föreligga planer på samarbete. Det redan inledda samarbetet har gått utmärkt och från stadens sida såg man gärna

att samarbetet fick fortsätta att utvecklas.

En blockbildning Mölndal - Källered ansåg representanterna för Källered kommun vara en naturlig lösning vilken i första hand borde eftersträvas. Däremot avstyrkte man en blockbildning bestående enbart av Källered och Lindome.

Vid överläggningen med Lindome framhöll kommunens representanter att Lindome önskar samarbete med Källered. En ifrågasatt orientering mot Kungsbacka skulle för Lindome betyda ett steg tillbaka i utvecklingen. Det naturliga samsarbetsområdet ligger mot norr, i första hand Källered men, på längre sikt och i händelse av större samsarbetsområden, även Mölndal. I framtiden skulle Lindome, Källered och Mölndal utgöra en naturlig kombination. Den befolkningsökning som kan väntas kommer till övervägande del norrifrån.

Den helt dominerande orten i denna del av länet är Göteborg. Dess spontana inflytande sträcker sig i en ganska vid räjong kring staden. Åt söder förstärkes naturligtvis detta inflytande av det inflytande Mölndal utövar. Denna stad har alla de servicefunktioner som man kräver av en centralort. Rent funktionellt kan man inte skilja isär de båda städernas omland, utan de bildar i servicehänseende och ur arbetsmarknadssynpunkt en enhet.

Den teoretiska gränsen mellan Göteborgs influensområde och Kungsbacka influensområde följer ganska exakt kommungränsen mellan Lindome och Tölö.

Att Källered är starkt knutet till Mölndal är helt naturligt. Gjorda undersökningar visar att även Lindome har en avsevärt starkare dragning norrut än söderut. Kommunen tillhör exempelvis i telehänseende Göteborg och landkommunikationerna är avsevärt mycket tätare norrut än söderut. Ur arbetsmarknads- och servicesynpunkt är kommunen så gott som helt inriktad mot Göteborg - Mölndal.

Länsstyrelsen föreslår alltså att Mölndals stad samt landskommunerna Källered och Lindome skall utgöra ett kommunblock. Emellertid räknar länsstyrelsen inte med att någon sammanläggning av Lindome kommun med ifrågavarande kommuner i Göteborgs och Bohus län kommer att bli aktuell innan en allmän översyn av länsindelningen genomförts.

- - - - -